
Prihodnosti pa ne pojmuje več kot nekakšno končno idealno stanje, ampak kot prazen prostor, ki ga polnimo z našo vsakodnevno dejavnostjo.

Boštjan Tušek

Danica Fink-Hafner

SLOVENSKO KMETIJSTVO IN EVROPA

Znanstveno in publicistično
središče, Ljubljana, 1995
168 strani

Po osamosvojitvi Slovenije je na področju kmetijstva prišlo do sprememb, prav tako kot na ostalih področjih. Kmetje se želijo otresti idej in vplivov Vzhodne Evrope in stremijo k idejam Srednje Evrope. Avtorica se je tega problema lotila širše. Knjiga je nastala kot rezultat raziskave "Uveljavljanje slovenskih interesov v EU. Primer kmetijske politike". Raziskava je obravnavala "evropeizacijo" prav iz zornega kota "evropeizirane" strani.

Prikaže nam, kako poteka oblikovanje evropskih kmetijskih politik, njihove posebnosti. Prikaže, kako lahko interesne skupine t.i. tretjih držav (kamor nekateri še vedno prištevajo tudi našo državo) vplivajo na procese oblikovanja kmetijskih politik, strukturo interesov v evropskem kmetijstvu in njihovo vlogo. Prikazan je politični pomen kmetijstva v EU in struktura evropske kmetijske poli-

tike, ali so slovenski akterji (vladni in nevladni) seznanjeni s skupno kmetijsko politiko in kako so svoje delovanje prilagodili procesom približevanja države EU. Kmetijstvo je eden ključnih problemov med sporazumi EU in postsocialističnimi državami Srednje in Vzhodne Evrope. Rešitev je popuščanje pri gospodarskih interesih na obeh straneh. Nadalje je govora o izkoriščenih in neizkoriščenih kanalih in možnostih vplivanja na evropsko politiko, v korist slovenskih interesov. Primerja tokove vplivanja, upošteva možna sodelovanja med vladnimi in nevladnimi akterji. Ugotavlja, v kolikšni meri je oblikovanje kmetijskih politik v Sloveniji kompatibilno s posvetovalno politično kulturo na področju oblikovanja evropskih kmetijskih politik. Ocenjeno je, da politiki nista kompatibilni. Ocenjeno je na podlagi empirične analize interesnega organiziranja na področju kmetijstva, razmerij med vladno in nevladno sfero pri nas in na podlagi odnosa vladnih akterjev do civilno družbenih organizacij. Za evropske države z dobro razvitim lobijem je značilno troje: obstoj velike skupine kmetov, ki je sposobna organizirati politični pritisk na akterje, učinkovita interesna organiziranost kmetov in vladno priznanje kmečkih skupin kot partnerjev pri oblikovanju kmetijske politike. Nato se osredotoča na značilnosti razprav o evropeizaciji slovenskega kmetijstva in o pogajanjih glede pridruženega članstva Slovenije v EU. Predstavljene so ocene iz empirične raziskave med predstavniki civilno družbenih organizacij in viri

rastočega evroskepticizma. Še posebej pa analizira izpostavljenost kmetijstva razcepljeni slovenski politični areni, saj kmetijske interese zastopajo Združena zveza Slovenije, Splošno združenje za kmetijstvo, Poslovno združenje prehrane in nekaj političnih strank (npr. SLS in SKD), in pa nevarnostim politizacije problemov evropskega povezovanja Slovenije.

Prikaže probleme in konflikte glede strategij evropskega povezovanja. Opozarja na stroške evropeizacije. Pojavlja se dilema, ali so Slovenci pripravljeni plačati te stroške. Potrebne so analize, ki bodo pretehtale možnosti koristi in stroškov na večih področjih: gospodarskem, političnem, socialnem, ekološkem.

Avtorica dodaja prilogo, v kateri so zbrani statistični podatki o kmetijstvu v EU in o kmetijstvu novih članic te unije. Dodan je tudi prikaz stanja v slovenskem kmetijstvu in primerjave z drugimi državami.

Teme so trenutno zelo aktualne, vsakodnevno jim lahko sledimo preko medijev. Tu pa so zbrane na enem mestu za tiste, ki bi radi imeli boljši pregled nad problematiko. Knjiga nudi odgovore na različna možna vprašanja, ki se postavljajo ob teh temah. Hkrati predstavlja dobro osnovo za vse tiste, ki se želijo še bolj poglobiti v te probleme ali jih celo reševati. Ponudi dejstva, na katerih lahko dalje gradijo svoja razmišljanja in raziskovanja. Knjiga naj bi bila zanimiva tudi za bralce iz drugih držav, predvsem poglavja, ki kažejo naše gledanje na evropeizacijo.

Beti Vouko